

stændigheder at benytte sig af vovede Udtryk, ja af specielle færøske Kraftudtryk, da man altid ved sig garderet mod Amtmandens Paataale paa Grund af dennes Sprogukyndighed. At Lagtingets Forhandlinger derved ikke altid bliver indenfor parlamentariske Former eller holdt indenfor den ønskeligste Takt og Tone, siger sig selv. Dette er een Side af Amtmandens uheldige Stilling efter den gældende Lagtingslov, og dette uheldige Forhold har Lagtinget foreslaet afløst ved Forslagets § 11, hvorefter Tinget selv vælger sin Formand.

Men der er et andet Forhold ved den færøske Amtmands Stilling, der er endnu mere antikveret og endnu uheldigere i hele sit Forhold og i sine Virkninger, og som dette nye Lovforslag særlig ved Bestemmelserne i § 9, sidste Stykke, og i § 16 har søgt at komme bort fra, og det er Forholdet vedrørende Amtmandens hidtilværende hemmelige Indberetninger til Myndighederne henede i Lagtingssager og andre Sager af almindelig Art. Af den Kritik, der fra færøsk Side gennem Snese af Aar har været ført imod vort Amtmandskancelliregimente, er der intet af de herunder hørende Forhold, der har vakt større Misnøje end dette, at Lagtinget ikke har haft Adgang til at blive bekendt med Amtmandens officielle Indberetninger i færøske Sager. Gentagne Gange har der i Lagtinget været anket herover, men uden Resultat. Naar Lagtinget har vedtaget en Sag og maaske vedtaget den enstemmigt, og samme Sag vinder Modstand hos Regeringen, fordi Amtmanden har misanbefalet den, saa er det forstaaeligt, at Befolkningen føler sig brøstholden ved, at Ministeriet hellere tiltræder denne ene Amtmands Indstilling end 20 folkevalgte Medlemmers Beslutning. Men yderligere utiltalende bliver hele dette Forhold, naar denne Amtmands-Indstilling, hvorpaa hele Sagen kuldkastes, bliver et for Lagtinget utilgængeligt Dokument, bliver en hemmelig Depeche, som ingen Lagtingsmand eller i det hele taget nogen af alle os kancellistyrede Færinger nogen Sinde faar Adgang til at beskue. Endda for de færøske Rigsdagsrepræsentanter er Adgangen til at se disse hellige Papirer forbudt.

Denne Praksis, at Amtmanden skal ekspedere Lagtingets Beslutninger til Ministeriet, at Amtmanden under denne Ekspedition skal kunne lægge det nærmest afgørende Ord i Vægtskaalen for samme Sags Forkastelse eller Fremme, og at Amtmandens Bedrifter i heromhandlede Henseende er fra Lagtingets Side set hellige og

ukrænkelige, det er det, vi ønsker at komme bort fra ved Bestemmelserne særlig i §§ 9, 11 og 16, idet der efter disse bestemmes, at Amtmanden udtæder som selvvalgt Formand, saaledes at Tinget selv vælger sin Formand, at Tinget selv besøger Indstillingerne til Justitsministeriet, og at alle Oplysninger vedrørende en Tingsbeslutning, som ikke bliver fremmet, skal forelægges næste Aars Lagting.

Jeg har den Tiltro til dette høje Ting, at dette vil give sit Minde til, at disse meget nødvendige Reformers vedrørende Amtmandsstillingen i den færøske Administration gennemføres. Mislighederne ved det hidtilværende System har for udenforstaaende ikke været saa iøjnefaldende under forværende mindre vaagne politiske færøske Forhold. Man har, i Grunden med forbavsende Resignation igennem Tiderne fundet sig i, at den færøske Amtmand fungerede som en lille Enevoldskonge, som en Mand, der ikke alene herskede over alle Færinger, men ogsaa forlangte at herske og faktisk ogsaa for en stor Del herskede over den danske Regering i færøske Anliggender. Selvfølgelig kan der anføres Eksempler paa, at en meget magtbegærlig færøsk Amtmand har vovet sig i den Grad langt ud, at han ikke har kunnet faa sit Ministerium, altsaa Justitsministeriet, til at følge sig under alle Forhold. Men desværre, saadan selvstændig Optræden fra Justitsministerens Side overfor Færøernes Amtmand hører til Sjældenhederne. Den almindelige Regel er, at Amtmandens Indstilling tages til Følge, og at Ministeriet paa Trods af Lagtinget giver Amtmandens Indstilling sin Tilslutning.

Lagtinget har i § 4 indført en ny Bestemmelse, som ikke findes i den gamle Lagtingslov. Det er Bestemmelsen om Lagtingets Ret til at nedsætte Kommissioner til at undersøge almen vigtige Sager med Ret for Kommissionerne til at fordre Oplysninger, saavel fra private som fra Myndighederne. Under Hensyn til, at der haves Eksempel paa, at der af et af Rigsdagens Ting har været nedsat Kommissioner til Behandling af saadanne Sager, som specielt og aldeles decideret henhører under Behandling af Færøernes Lagting ifølge Lagtingslovens § 11, har Lagtinget fundet det ganske nødvendigt, at det selv erholder lovformelig Adgang til Kommissionsundersøgelse, dels til eventuel videre Undersøgelse af endnu uopklarede Foreteelser i færøske offentlige Indretningers Bestyrelse, dels for at Lagtinget ogsaa i